
Soraliike Pelkonen Oy:n lupahakemus maa-aineksen ottamista varten

Tylyk 28.05.2024 § 50
44/11.01.00.05/2024

Asian vireilletulo ja käsittelyperuste

Soraliike Pelkonen Oy on Kokemäen ympäristönsuojeluun toimittamallaan hakemuksella pannut vireille maa-aineslupa-asian maa-aineksen ottamista varten ja ympäristölupa-asian maa-aineksen murskaamista varten. Soraliike Pelkonen Oy omistaa Kokemäen kaupungissa Kakkulaisten kylän kiinteistöllä Kynsijärvi RN:o 4:69 sijaitsevan maa-aineksen ottamiseen suunnitellun alueen.

Maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus käsitellään maa-aineslain 4 a §:n mukaisesti yhdessä ja ratkaistaan samalla päätöksellä Kokemäen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa, joka on tekninen- ja ympäristölautakunta.

Maa-aineksen ottamishanke ja alueen kaavatilanne

Maa-aineksen ottamiseen suunnitellun ottamisalueen pinta-ala on noin 10,5 hehtaaria. Maa-ainesten ottamissuunnitelman mukaan kymmenen vuoden aikana otettava maa-aineksen määrä on noin 230 000 kiintokuutiometriä. Näin vuosittain otettavaksi maa-ainesmääräksi tulee keskimäärin noin 23 000 m³. Kiinteistöltä sekä sitä ympäröiviltä alueilta on otettu maa-aineksiä vuosikymmenten ajan. Aikaisempi kiinteistöllä ollut maa-aineksen ottolupa on päättynyt 28.2.2024.

Suunnitellulla maa-ainesten ottoalueella ei ole Kokemäen kaupungin laatimaa yleis- tai asemakaavaa. Alue sijaitsee Kynsikankaan vedenhankintakäyttöön soveltuvalla 2-luokan pohjavesialueella ja Satakunnan maakuntakaavassa ottamisalueella on pohjavesialueen aluerajaus (pv).

Lupahakemuksen käsittely

Hakemuksesta on kuulutettu Kokemäen kaupungin kotisivulla 11.3.2024 - 12.4.2024. Hakemuksesta on tiedotettu erikseen ottamisalueeseen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille. Maa-aineslain 7§:n mukaisesti hakemuksesta pyydettiin ELY-keskuksen lausunto, koska pohjavesialueelle sijoittuvalla maa-aineksen ottohankkeella on merkitystä vesiensuojelun kannalta. Ympäristönsuojelulain 42§:n mukaisesti hakemuksesta pyydettiin lausunto terveydensuojeluviranomaiselta.

Kuulutusaikana hakemuksesta ei tehty kirjallisia muistutuksia tai huomautuksia. Terveydensuojeluviranomainen ilmoitti, ettei anna lausuntoa asiasta. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualue antoi asiasta seuraavan lausunnon:

"Kiinteistölle Kynsijärvi 271-413-4-69 haetaan maa-aineslupaa soran ja hiekan ottoon alueelta, jolla on ollut maa-ainesten ottotoimintaa 1990-luvun puolivälistä lähtien sekä ympäristölupaa siirrettävälle kivenmurskaamolle. Ottamisalue sijaitsee Kokemäen kaupungin Kakkulaisten kylässä Kynsikangas-Häyhtiönmaa maantien läheisyydessä. Ottamisalueen pinta-ala on 10,5 hehtaaria ja otettavaksi haettu hiekan ja soran määrä 230 000 m³.

Lupaa haetaan 10 vuodeksi. Yrityksen tarkoituksena on tuottaa erilaisia rakentamismurskeita keskimäärin 15 000 tonnia ja enimmillään 20 000 tonnia vuodessa.

Alueelle on myönnetty useita maa-aineslupia, joista viimeisin 26.5.2016 (alueen entiselle omistajalle Destia Oy:lle). Lupapäätöksessä myönnetty ottomäärä on ollut 300 000 kiinto-m³, josta lupa-aikana on Notto-rekisterin mukaan vuosina 2020 - 2023 otettu yhteensä 97 500 m³. Alin ottotaso vanhassa, 28.2.2024 päättyneessä, luvassa (10,5 ha) on ollut +52. Hakemukseen liitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan alueen pintamaat (noin 5 000 m³) levitetään tasaiseksi kerrokseksi ottoalueelle ottamistoiminnan päätyttyä.

Vesiensuojelu

Ottamisalue sijaitsee Kynsikankaan vedenhankintaan soveltuvalla 2-luokan pohjavesialueella. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakosta luoteeseen. Pohjavesialueella ei ole yhdyskuntien vedenhankintakäytössä olevia pohjavedenottoamoita.

Kynsikankaan alueella luode-kaakkosuuntainen pitkittäisharju muodostaa laajahkon, paikoin korkean, soraa ja hiekkaa sisältävän pohjavesialueen. Muodostumaa rajaavat länsipuolella kallioharjanteet. Myös luoteis- ja kaakkoispäässä kalliokynnykset katkaisevat yhteyden. Kerrospaksuus on kairausten mukaan 4 - 9 metriä. Maa-aines on hiekkaa ja soraa, lajittuneita kerroksia on paikoin paksultikin.

Pohjavesi purkautuu pääasiassa itäpuolen suoalueelle. Kynsikankaan pohjaveden pinta on suhteellisen syvällä. Runsas maanotto on vähentänyt pohjavettä suojaavia kerroksia. Maa-ainesten ottoalueiden osuus pohjavesialueen pinta-alasta on 25 % (Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022 - 2027).

Kaivu on tarkoitus ulottaa Tuomikoskentien eteläpuolella tasoon +52,0 (N 2000) ja pohjoispuolella tasoon +57,0 siten, että pohjaveden pinnan ja ottotason väliin jää yli viiden metrin suojakerros. Ottamisalueen eteläosaan on asennettu Destia Oy:n toimesta pohjaveden tarkkailuputki: PVP1 (Soraset Kynsikangas), josta on ympäristöhallinnon tietojen mukaan mitattu (22.11.2023) pohjaveden korkeudeksi +46,04 (N2000). Hakemuksessa pohjaveden keskimääräiseksi korkeusasemaksi on ilmoitettu +46,7.

Kaavoitus ja luonnonsuojelu

Satakunnan maakuntakaavassa suunniteltu ottamisalue sijoittuu pohjavesialueelle (pv). Ottamisalueen läheisyydessä ei ole Natura-alueita tai muita luonnonsuojelualueita eikä valtakunnallisia suojeluohjelma-alueita.

Lausunto

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue katsoo, että luvan myöntämiselle ei ole estettä vesien-, luonnon- ja maisemansuojelun kannalta. Lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida ainakin seuraavaa:

Pohjaveden suojelu

Ottamistoiminnan ja jälkikäytön yhteydessä on huolehdittava siitä, ettei ympäristölle haitallisia aineita pääse maaperään tai pinta- tai pohjaveteen.

Pohjaveden pinnan taso ottamisalueella tai sen välittömässä läheisyydessä on mitattava kolmen kuukauden välein (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa). Tarkkailun avulla on varmistuttava siitä, että pohjaveden pinnan päälle jää vähintään neljän metrin paksuinen suojakerros maa-ainesta. Alinta ottotasoa on nostettava, mikäli tarkkailun tulokset sitä vaativat.

Pohjaveden laatu alueella tulee määrittää kerran vuodessa alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta havaintoputkesta. Vedestä tulee analysoida lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO₄-luku, hiilidioksidi, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Näytteenotossa tulee käyttää sertifioitua ulkopuolista näytteenottajaa.

Pohjavesitarkkailun tulokset raportoidaan vuosittain helmikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) sekä sähköisesti ELY-keskukselle pohjavesitietojärjestelmään. Toiminnanharjoittajan tulee sopia sähköisestä tiedonsiirrosta laboratorion kanssa.

Pintamaata tulee poistaa mahdollisimman vähän kerrallaan työn edistymisen mukaan ja ainoastaan siitä ottamisalueen osasta, jossa kaivu on käynnistä. Suositeltava pintamaiden varastointiaika on alle kolme vuotta, koska orgaaninen aines hajoaa nopeasti varastoitaessa.

Maisemointi

Alueen maisemointi tehdään luvan voimassaolon aikana ja toteutetaan seuraavasti:

Alue siistitään ja sen epäsopiva käyttö estetään. Alue muotoillaan ja luiskat loivennetaan. Ottamisalueen luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.

Tiivistyneet alueet, kuten toiminnassa käytetyt liikennöinti- ja varastoalueet möyhennetään ja pehmennetään pohjaveden muodostumisolosuhteiden ja kasvillisuuden kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Soravaltaisella alueella karkea pohjasora peitetään noin 20 - 50 cm:n paksuisella hiekkakerroksella. Hiekkaisen maan pintaosaan sekoitetaan noin 10 - 20 cm:n vahvuinen kerros humusta, joka voi olla joko alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen tutkitusti soveltuvaa humusta (esimerkiksi maatonuturvetta). Kasvualustan muodostumista nopeuttaa aluskasvillisuuden kylväminen pintamaakerrokseen. Puustoksi istutetaan sekametsää.

Alueen etelään/lounaaseen viettäviin hiekkapohjaisiin rinteisiin on mahdollista jättää avoimia paahderinteitä, mikäli toiminnanharjoittaja esittää paahderinteiden sijainnista, soveltuvuudesta ja toimenpiteistä tarkemman selvityksen ja luvan valvontaviranomainen ja Varsinais-Suomen ELY-keskus suunnitelman hyväksyy.

Lupapäätöksestä ilmoittaminen

Lupapäätöksestä on viivytyksettä ilmoitettava MAL 19 §:n edellyttämällä tavalla. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki ne päätökseen liittyvät asiakirjat (myös täydennetyt), jota MAL 20 §:n mukaisen muutoksenhakumahdollisuuden mahdollinen käyttö asiassa edellyttää.

Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää lupaviranomaista lähettämään ottamislupaa koskevat tiedot sähköisellä lupapäätöslomakkeella, joka löytyy osoitteesta: Maa_aines_lupailmoitus - Uusi lomake (ahtp.fi)

Ainakin ottamissuunnitelman nykytilanteen ja lopputilanteen kartat suositellaan skannattaviksi lomakkeen liitetiedostoksi. Lomakkeen huolellinen täyttäminen on tärkeää, koska sähköisen tiedonsiirron kautta valtakunnallista maa-ainesluparekisteriä hyödynnetään muun muassa paikkatietoaineistoissa (koordinaattitiedot), maa-ainesluvan haltijoiden vuosittaisten ilmoituspyyntöjen lähettämässä sekä myös kuntien lupa- ja valvontaviranomaisen apuvälineenä.”

Hakijalla ei ollut tarve antaa vastinetta lupahakemuksesta annettuun ELY-keskuksen lausuntoon.

Lisätietoja antaa

Ympäristöasiantuntija Kari Ylikoski, puh. 044 747 5885

Esittelijä

Teknisen johtajan sijainen Jari Ruponen

Päätösehdotus

Kokemäen tekninen- ja ympäristölautakunta myöntää Soraliike Pelkonen Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan ottaa maa-ainesta Kokemäen kaupungin Kakkulaisten kylän kiinteistöllä Kynsijärvi RN:o 4:69. Samalla päätöksellä lautakunta myöntää samaa hakijaa, hanketta ja kiinteistöä koskevan ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen luvan maa-aineksen murskaukseen.

Perustelu:

MAL 4 §: Maa-ainesten ottamiseen on saatava lupa. MAL 6 §: Lupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa lain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. YSL 27 §: Vähintään 50 päivää kestäväan kivenlouhintaan tarvitaan ympäristölupa. YSL 48 ja 49 §: Lupa on myönnettävä, jos hakumenettelyssä on tuotu esille riittävät perusteet lupaharkinnalle ja sen pohjalta on todettu olevan edellytykset luvan myöntämiselle. MAL 4 a §: Maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus käsitellään yhdessä ja ratkaistaan samalla päätöksellä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa. Yhteiskäsittelyssä noudatetaan ympäristönsuojelulain mukaisia lupamenettelysäännöksiä.

Soraliike Pelkonen Oy:n maa-aines- ja ympäristölupaon liitetään seuraavat lupamääräykset:

Perustelu:

MAL 11 §: Aineiden ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi. YSL 52 §: Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen vähentämiseksi.

1. Mikäli näissä lupamääräyksissä ei toisin mainita, maa-ainesten ottamisessa ja murskauksessa noudatetaan lupa-hakemuksen liitteenä olevaa maa-aineksen ottosuunnitelman ja ympäristöluvan selostusta.

2. Lupa on voimassa 30.6.2034 saakka.

3. Ennen tämän luvan mukaista maa-ainesten ottamista ja murskausta:

Luvan saaja merkitsee maastoon ottamisalueen ja sen korkeusasemat selvästi havaittavalla tavalla.

Luvan saaja toimittaa Kokemäen kaupungille maa-aineslain 12 §:n mukaisen 25 000 euron vakuuden, joka on voimassa 30.6.2035 saakka.

4. Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Kynsikankaan vedenhankintakäyttöön soveltuvalla 2-luokan pohjavesialueella. Tämän vuoksi ottamistoiminnassa noudatetaan erityistä huolellisuutta ja ottosuunnitelman mukaisia työmaajärjestelyjä siten, ettei ympäristölle haitallisia aineita pääse maaperään eikä pinta- tai pohjaveteen. Mahdollisista öljyvahingoista ilmoitetaan välittömästi viranomaisille.

Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on suojattava asianmukaisesti. Pintamaiden ja kantojen varastointi tehdään luonnontilaisella alueella, jossa on pohjavettä suojaava pintamaakerros. Ottamisalueen luiskiin tai pohjalle ei saa haudata orgaanista ainesta sisältävää materiaalia. Pintamaata poistetaan vaiheittain ottamisen edetessä mahdollisimman vähän kerrallaan.

Pohjaveden pinnan taso ottamisalueella mitataan kolmen kuukauden välein; helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa. Tarkkailun avulla varmistutaan, että ylimmän havaitun pohjavedenpinnan päälle jää vähintään neljän metrin paksuinen suojakerros maa-ainesta. Alinta ottotasoa nostetaan, mikäli tarkkailun tulokset sitä edellyttävät.

Pohjaveden laatu määritetään kerran vuodessa alueelle asennetusta havaintoputkesta. Pohjavesinäytteen ottamisessa ja analysoinnissa käytetään sertifioitua näytteenottajaa. Vedestä analysoidaan lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO₄-luku, hiilidioksidi, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit.

Tarkkailutulokset toimitetaan vuosittain helmikuun loppuun mennessä sähköisesti Kokemäen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Varsinais-Suomen Ely-keskukselle, kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi sekä sähköisenä siirtotiedostona ELY-keskuksen pohjavesitietojärjestelmään. Toiminnanharjoittajan sopii sähköisestä tiedonsiirrosta pohjavesinäytteen analysoivan laboratorion kanssa.

5. Alueen maisemointi toteutetaan kokonaan jo maa-ainesluvan voimassaoloaikana. Luiskat maisemoidaan välittömästi, kun se on ottamisen kannalta mahdollista ja tarkoituksenmukaista siten, että keskimääräinen luiskakaltevuus ottamisalueella on loivempi kuin 1:3.

Soravaltaisella alueella karkea pohjasora peitetään noin 20 - 50 cm:n paksuisella hiekkakerroksella. Hiekkaisen maan pintaosaan sekoitetaan noin 10 - 20 cm:n vahvuinen kerros alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen soveltuvaa humusta esimerkiksi maatonuturvetta.

Jos alueelle tuodaan maisemointia varten maa-aineksia muualta, niin niiden käytöstä esitetään tarkempi suunnitelma valvontaviranomaiselle ennen hyödyntämistä. Suunnitelmassa esitetään maisemointiin tarvittavan ainesten määrä, laatu ja mistä ne ovat peräisin. Muualta tuotavia pintamaita käytetään vain maisemointiin tarvittava määrä.

6. Kun maa-ainesten ottaminen päättyy tai luvan voimassaoloaika on

kulunut umpeen, maa-ainesten ottoalueella tehdään lopputarkastus maa-ainesasetuksen 7 §:n mukaisesti.

7. Luvan saaja ilmoittaa vuosittain ottamiensa maa-ainesten määrän ja laadun Kokemäen ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n mukaisesti.

8. Luvan saaja suorittaa Kokemäen kaupungille ympäristölautakunnan 9.12.2015 hyväksymän taksan mukaiset maksut maa-aineksen ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja käsittelystä:

- tarkastaminen, 3 880 euroa
- neljän naapurin kuuleminen, 80 euroa
- vakuuden hyväksyminen, 80 euroa

maksut yhteensä: 4 040 euroa.

Päätöksen antaminen ja muutoksenhaku

Tämä lupapäätös annetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätökseen saa hakea ympäristönsuojelulain 190 §:n mukaisesti muutosta valittamalla siitä Vaasan hallinto-oikeuteen 37 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantopäivästä. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Täytäntöönpano

Päätöksen julkinen kuulutus Kokemäen kaupungin verkkosivulla. Päätös ja luvan käsittelylasku lähetetään Soraliike Pelkonen Oy:lle Mölkkärinkuja 15 32830 RISTE. Päätös lähetetään sähköpostilla terveydensuojeluviranomaiselle terveystarkastajat@sakyla.fi. Päätös ja hakemusasiakirjat lähetetään Varsinais-Suomen ELY-keskukselle kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi. Ottamislupaa koskevat tiedot lähetetään osoitteessa https://anon.ahtp.fi/_layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045 olevalla lupapäätöslomakkeella, johon liitetään ottoalueen nykytilanteen ja lopputilanteen kartat. Lupapäätös ja hakemusasiakirjat talletetaan kaupungin arkistoon.

Päätös

Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.